

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 1 czerwca 2011 r.

**Pan
Andrzej Grzmielewicz
Burmistrz
Miasta i Gminy Bogatynia**

LWR-4101-01-02/2011
P/11/176

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Urząd Miasta i Gminy w Bogatyni, zwany dalej „Urzędem”, pod kątem udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku powodzi, która wystąpiła w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli – stosownie do art. 60 ustawy o NIK – przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia działalność Urzędu w zakresie objętym kontrolą.

I. NIK pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działania podjęte dla zinwentaryzowania strat i ustalenia zakresu niezbędnej pomocy

I.1. W dniu 7 sierpnia 2010 r. (sobota) Miasto i Gmina Bogatynia zostały dotknięte klęską powodzi. Zalanych zostało 401,7 ha (2,9% powierzchni Gminy), a w wyniku powodzi ucierpiało 1.180 rodzin/3.293 osoby, tj. 13,2% mieszkańców Gminy. Do akcji ratowniczej przystąpiono niezwłocznie po przejściu fali powodziowej² i

---

¹ Dz.U. z 2007 r. nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Rzeka Miedzianka na terenie Miasta Bogatynia wystąpiła z koryta w dniu 7 sierpnia 2010 r. o godz.7:00, a w godz.10:00 – 12:00 przez Miasto przeszła kulminacyjna fala powodziowa.

wykorzystano w niej dostępne siły i środki, w tym m.in. zorganizowano tymczasowe zakwaterowanie³ i bezpłatne gorące posiłki dla osób poszkodowanych⁴, dystrybucję najniezbędniejszych produktów (artykuły spożywcze, środki czystości, itp.), pomoc psychologiczną⁵ i medyczną⁶ dla powodzian oraz udzielano informacji o zasadach pomocy⁷. Poza pracownikami jednostek Gminy, w pierwszych dniach po powodzi w usuwaniu jej skutków i udzielaniu pomocy powodzianom uczestniczyło 1.300 osób⁸ w tym służby ratownicze, skierowane na teren Gminy przez Wojewodę Dolnośląskiego i inne organy administracji rządowej (funkcjonariusze wojska, policji, państwowej straży pożarnej).

I.2. Izba ocenia pozytywnie współpracę Gminy z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w Zgorzelcu (PINB) w zakresie inwentaryzacji strat powstałych w lokalach mieszkalnych powodzian.

I.2.1. Dzień po przejściu fali kulminacyjnej (tj. od 8 sierpnia 2010 r.) pracownicy PINB, przy pomocy inspektorów z Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego w Warszawie i z Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego we Wrocławiu (łącznie 20 osób), rozpoczęli kompleksowy przegląd stanu technicznego obiektów budowlanych na terenie Gminy uszkodzonych w wyniku tego żywiołu. W ramach wzmiankowanego przeglądu – trwającego do 15 sierpnia 2010 r. – skontrolowali oni stan techniczny znacznej części zalanych obiektów, bo 498, z których 383 stanowiły budynki mieszkalne jednorodzinne lub wielorodzinne⁹.

I.2.2. Oddelegowany przedstawiciel PINB w Zgorzelcu uczestniczył w posiedzeniach Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, przekazując na bieżąco kierownictwu Urzędu ustalenia z przeglądu uszkodzonych obiektów. Działania te umożliwiły Burmistrzowi dokonywanie aktualizacji zakresu zniszczeń i określenia potrzeb w celu zaspokojenia niezbędnych warunków socjalno-bytowych mieszkańcom dotkniętym skutkami powodzi. Przekazana Urzędowi przez PINB w dniu 26 sierpnia 2010 r. dokumentacja z dokonanych przeglądów stanowiła podstawę do wystąpienia w dniu 8 września 2010 r.¹⁰ do Wojewody Dolnośląskiego o dotacje na wykonanie ekspertyz budowlanych uszkodzonych budynków mieszkalnych. Pozyskane w wyniku tego wniosku środki w kwocie 232,0 tys. zł zabezpieczyły sfinansowanie wykonania w okresie od października do grudnia 2010 r. ekspertyz łącznie 61 budynków na terenie Gminy (100,0% występujących potrzeb).

---

³ W pierwszych dwóch dniach po powodzi w punktach ewakuacyjnych w Bogatyni i w Porajowie znalazło zakwaterowanie ponad 1.000 osób poszkodowanych.

⁴ W uruchomionych 13 punktach na terenie Gminy Bogatynia do końca sierpnia 2010 r. wydano poszkodowanym 58.700 bezpłatnych gorących posiłków.

⁵ 6 psychologów.

⁶ Uruchomiono 3 stałe i 20 ruchomych punktów medycznych, w których 2.020 pacjentom udzielono pierwszej pomocy medycznej oraz wykonano 1.932 bezpłatne szczepienia ochronne (przeciwtężcowe).

⁷ O zasadach pomocy powodzianom informowano poprzez rozplakatowywanie informacji w ww. zakresie na tablicy ogłoszeń Urzędu, w sołectwach i miejscach dotkniętych powodzią, a także przy wykorzystaniu mobilnych urzędów nagłaśniających Straży Miejskiej, jednostek OSP i służb komunalnych - w późniejszym okresie informacje takie były zamieszczane na stronie internetowej Urzędu oraz przekazywane na organizowanych okresowo spotkaniach kierownictwa Urzędu z powodzianami.

⁸ 1.000 osób w Bogatyni oraz 300 osób w Porajowie.

⁹ W tym: 292 w Bogatyni, 79 w Porajowie, 12 w Sieniawce.

¹⁰ Pierwotnie o środki dotacji na wykonanie ekspertyz obiektów mieszkalnych Urząd wystąpił do DUW we Wrocławiu w dniu 25 sierpnia 2010 r., jednak wniosek Urzędu nie zawierał wszystkich wymaganych elementów, takich jak: adres, opis budynku, rodzaj władania budynkiem, opinia PINB – o potrzebie uzupełnienia wniosku DUW poinformował pismem z dnia 1 września 2010 r.

Od dnia 10 sierpnia 2010 r. w Urzędzie¹¹ założono - w formie elektronicznej – rejestr budynków/lokalii mieszkalnych kwalifikujących się do remontu i odbudowy¹² oraz rejestr budynków mieszkalnych kwalifikujących się do rozbiórki. Zaewidencjonowano w nich 647 lokalii mieszkalnych w 464 budynkach kwalifikujących się do remontu i odbudowy oraz 22 budynki z 46 lokaliami do rozbiórki.

I.3. Zdaniem NIK, służby Urzędu ze zwłoką dokonały weryfikacji wniosków poszkodowanych o zasiłki remontowe w wysokości do 20,0 tys. zł. Ustalono bowiem, że dopiero w dniu 6 września 2010 r., tj. po 12 dniach od wpłynięcia pierwszych wniosków poszkodowanych o takie zasiłki, Pan Burmistrz powołał dwie 3-osobowe komisje ds. szacowania strat powstałych w budynkach i lokalach mieszkalnych, dla których osoba uprawniona nie przewidywała nakładów przekraczających 20,0 tys. zł i rezygnowała z ich wyceny kosztorysowej.

I.4. Spośród właścicieli i najemców 693 lokalii mieszkalnych i budynków, zaewidencjonowanych w rejestrach wymienionych w punkcie I.2. niniejszego wystąpienia (kwalifikujących się do remontu lub odbudowy albo do rozbiórki), do końca 2010 r. zainteresowanie otrzymaniem pomocy na remont lub odbudowę tych lokalii wyraziło 626 mieszkańców.

Pierwotnie 244 wnioskodawców wniosło o zasiłek w kwocie powyżej 20,0 tys. zł na remont lub odbudowę lokalii oraz budynków, dla przyznania którego niezbędne było sporządzenie operatów szacunkowych potwierdzających poniesienie szkód powyżej wykazanej kwoty. Urząd we wszystkich tych przypadkach zapewnił opracowanie wymaganych operatów, ale dopiero w okresie od 24 listopada do 28 grudnia 2010 r.

Na taki termin wykonania tych operatów wpłynęło zarówno późne przyznanie dotacji na realizację tego zadania (o przyznaniu przedmiotowej dotacji w kwocie 182,0 tys. zł Wojewoda Dolnośląski poinformował dopiero w dniu 8 października 2010 r., tj. po miesiącu od wniosku Gminy o przedmiotową dotację), jak również okres niezbędny na przeprowadzenie postępowania przetargowego, wynikający z ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (pzp)¹³. Pan Burmistrz nie zdecydował bowiem o udzieleniu zamówienia w trybie umożliwiającym jego szybsze dokonanie, przewidzianym również pzp. Należy jednak podkreślić, iż w wyniku zastosowania postępowania przetargowego, uzyskano średnią cenę wykonania jednego operatu w kwocie 429 zł, przy szacowanej pierwotnie cenie wynoszącej 1.000 zł. W celu sfinansowania omawianego zadania zaangażowano już w 2011 r. dodatkowo środki własne w kwocie 19,0 tys. zł, z uwagi na fakt, iż jeden z wykonawców wystawił fakturę za wykonane usługi dopiero w dniu 3 stycznia 2011 r.

I.5. W ocenie NIK złożone do Wojewody Dolnośląskiego zapotrzebowanie na dotacje z budżetu państwa na 2010 r. i 2011 r. na wypłatę zasiłków celowych powyżej 20,0 tys. zł na remont i odbudowę lokalii mieszkalnych w kwocie ogółem 24.650,5 tys. zł, nie było rzetelnie obliczone, w wyniku czego zostało zawyżone o kwotę 2.127,9 tys. zł.

---

¹¹ W Wydziale Polityki Społecznej i Świadczeń Socjalnych Urzędu.

¹² W tym: nie nadających się do użytkowania bez odbudowy.

¹³ Dz.U. z 2010 r. nr 113, poz.759.

I.5.1. Między innymi ustalając kwotę wnioskowanych dotacji, do określonych przez rzeczoznawców wartości nakładów dla poszczególnych lokali mieszkalnych doliczono podatek VAT w łącznej wysokości 3.200,7 tys. zł, tj. wg stawki 22% w 2010 r. i 23% w 2011 r. Tymczasem - stosownie do art. 41 ust. 2 i 12 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług¹⁴ - stawka tego podatku do remontu, modernizacji lub przebudowy obiektów budowlanych lub ich części zaliczonych do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym, wynosiła, odpowiednio: 7% i 8%. Wykazana nieprawidłowość skutkowałą zawyżeniem zapotrzebowania na dotację w łącznej kwocie 1.965,6 tys. zł.

I.5.2. Pozostała część nadmiernie określonego zapotrzebowania na dotacje (162,3 tys. zł) wynikała z nieuwzględnienia w jednym z wniosków górnej granicy zasiłków na remont lub odbudowę budynków mieszkalnych, dla których Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego nie wydał decyzji nakazujących rozbiórkę budynku, tj. 100 tys. zł.

II. NIK pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości ocenia sposób pozyskania i wykorzystania środków na pomoc dla powodzian.

II. 1. Na pomoc powodzianom do końca 2010 r. Gmina poniosła wydatki w kwocie 14.739,0 tys. zł, które stanowiły 42,0% ogólnych wydatków na usuwanie skutków powodzi w tym okresie (35.075,3 tys. zł). Wykazane wydatki na rzecz powodzian (14.739,0 tys. zł) zostały sfinansowane środkami dotacji celowej z budżetu państwa w kwocie 10.809,3 tys. zł (73,3%), dotacjami jednostek samorządu terytorialnego – 2.034,5 tys. zł (13,8%), darowiznami finansowymi od osób fizycznych i od podmiotów spoza sektora finansów publicznych – 1.169,5 tys. zł (7,9%), a ponadto środkami z dochodów własnych Gminy – 725,7 tys. zł (5,0%).

II.2. Dotacje na pomoc powodzianom¹⁵, ujmowano niezwłocznie w planie finansowym Gminy i księgowano w księgach rachunkowych w szczególności wynikającej z klasyfikacji dochodów i wydatków ustalonej w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹⁶. Księgi rachunkowe Urzędu prowadzono w układzie umożliwiającym prawidłowe sporządzanie sprawozdań Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

II.3. NIK pozytywnie ocenia działania zapewniające poszkodowanym mieszkańcom Gminy Bogatynia pomoc w formie zasiłków w kwotach:

---

¹⁴ Dz.U. nr 54, poz. 535 ze zm.

¹⁵ Zarówno w przypadku ich zwiększenia, jak i w przypadku ich zmniejszenia.

- 4.449,2 tys. zł na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych dla 1.156 osób lub rodzin, które poniosły straty w gospodarstwach domowych i znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji, w której nie mogły zaspokoić niezbędnych potrzeb życiowych w oparciu o posiadane środki własne (tzw. zasiłki do 6 tys. zł),
- 70,7 tys. zł dla 35 rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez powódź,
- 624,0 tys. zł dla 624 uczniów z rodzin powodziarzy na cele edukacyjne.

Podkreślić należy, że w rezultacie podjętych działań, 4 dni po przejściu fali kulminacyjnej, w dniu 11 sierpnia 2010 r. dokonano pierwszych wypłat zasiłków do 6,0 tys. zł dla 214 rodzin na kwotę 1.220,0 tys. zł. Ponieważ bezpośrednio po powodzi Gmina nie posiadała połączenia komunikacyjnego z resztą kraju, a Miasto Bogatynia było pozbawione zasilania w energię elektryczną, pierwsze środki dotacji dotarły do Gminy przez teren Republiki Czeskiej, na podstawie zezwolenia dewizowego uzyskanego przez bank obsługujący Gminę.

Do 30 sierpnia 2010 r., w okresie 21 dni od daty zaistnienia powodzi, wypłacono przedmiotowe zasiłki dla 1.001 rodzin (86,0% rodzin zakwalifikowanych do tej formy pomocy), natomiast do 20 grudnia 2010 r. łącznie dla 1.156 rodzin (100,0% zakwalifikowanych) w łącznej kwocie 4.449,2 tys. zł. Wypłacona kwota zasiłków stanowiła 74,2% środków budżetu państwa (6.000,0 tys. zł) otrzymanych przez Gminę na ich wypłatę.

Niepełne wykorzystanie środków dotacji wynikało z faktu, iż zapotrzebowano je wg maksymalnej stawki przysługującego zasiłku (6,0 tys. zł na rodzinę), natomiast kwoty wypłaconych zasiłków były zróżnicowane, w zależności od potrzeb i wielkości strat poniesionych w powodzi. NIK pozytywnie ocenia różnicowanie wysokości wypłaconych zasiłków w zależności od zakresu potrzeb.

II.4. Gmina Bogatynia na zasiłki przeznaczone na usunięcie zniszczeń spowodowanych przez żywioł w budynkach i lokalach mieszkalnych otrzymała z budżetu państwa w 2010 r. sumę 6.536,9 tys. zł, tj. kwotę o 387,4 tys. zł niższą od wnioskowanej (o 5,6%)¹⁷, a mimo to do końca 2010 r. wykorzystwała zaledwie 79,5% pozyskanych dotacji, tj. 5.193,8 tys. zł¹⁸.

W związku z późnym wykonaniem operatów szacunkowych, określających nakłady niezbędne do usunięcia szkód powodziowych w lokalach i budynkach mieszkalnych, jak również błędną interpretacją przez pracowników Urzędu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia

¹⁶ Dz. U. nr 38, poz. 207 ze zm..

¹⁷ W wysokości 6.924,3 tys. zł, tego: na zasiłki do 20, tys. zł dla 399 rodzin – 6.285,0 tys. zł oraz na zasiłki powyżej 20,0 tys. zł dla 5 rodzin – 638,7 tys. zł.

¹⁸ Z tego: na 360 zasiłków celowych do 20,0 tys. zł - 4.832,4 tys. zł oraz na 5 zasiłki do 100,0 tys. zł – 361,4 tys. zł.

2009 r. o finansach publicznych¹⁹ - jakoby pełne rozliczenie wszystkich udzielonych rat zasiłków winno nastąpić w roku budżetowym, w którym zasiłek został udzielony, Kierownik OPS przyznał do końca 2010 r. zaledwie 5 zasiłków powyżej 20,0 tys. zł, na 227 powodzian ostatecznie wnioskujących o taką pomoc. Nie udzielono również 39 zasiłków do 20,0 tys. zł, co stanowiło 9,8% złożonych przez powodzian wniosków w tym zakresie (399).

Wypłatę niezrealizowanych w 2010 r. zasiłków dla pozostałych rodzin w Gminie, kontynuowano w I kwartale 2011 r. Do końca I kwartału 2011 r. na zasiłki przeznaczone na remont i odbudowę wydatkowano łącznie 8.063,9 tys. zł, tj. 48,0% dotacji na ten cel przyznanych zgodnie z zapotrzebowaniem Gminy z budżetu państwa na 2011 r. (24.011,8 tys. zł), z tego na 26 zasiłków celowych do 20,0 tys. zł – 665,7 tys. zł, na 147 zasiłki celowe do 100,0 tys. zł – 6.048,7 tys. zł i na 20 zasiłków do 300,0 tys. zł - 1.349,5 tys. zł. Wg stanu na dzień 31 marca 2011 r., w odniesieniu do wniosków mieszkańców złożonych w 2010 r., do wypłaty pozostawało 13 zasiłków do 20,0 tys. zł (3,3%) oraz 55 zasiłków powyżej 20,0 tys. zł (22,2%).

II.5. Niewykorzystaną w 2010 r. dotację z budżetu państwa na pomoc dla powodzian w wysokości 3.025,6 tys. zł (w tym: 1.550,8 tys. zł na wypłatę zasiłków do 6,0 tys. zł; 1.343,1 tys. zł na remont/obudowę lokali mieszkalnych; 96,4 tys. zł na wyceny kosztorysowe szkód w budynkach/lokalach mieszkalnych; 34,3 tys. zł na zasiłki rolnicze i 1,0 tys. zł na zasiłki edukacyjne) Urząd zwrócił na rachunek Wojewody Dolnośląskiego do dnia 28 stycznia 2011 r., tj. w terminie dopuszczalnym art. 168 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. ustawy o finansach publicznych²⁰.

II.6. Zapewniono pomieszczenia zastępcze dla powodzian nie mających możliwości dalszego pobytu w swoich dotychczasowych miejscach zamieszkania. Zaadaptowano na ten cel po powodzi w budynkach należących lub pozyskanych przez Gminę Bogatynia pomieszczenia dla 104 rodzin²¹ oraz wynajęto 64 mieszkania²² których koszt najmu refinansował Wojewoda Dolnośląski na podstawie umowy z Gminą (do końca 2010 r. - 154 tys. zł). Liczba rodzin korzystających z tej formy pomocy uległa w I kwartale 2011 r. zmniejszeniu do 131, wliczając 17 rodzin objętych umową najmu na czas oznaczony w nowo zaadoptowanych lokalach mieszkalnych w obiektach po byłym gimnazjum w Bogatyni²³. Refinansowane w I kwartale

---

¹⁹ Dz.U. nr 157, poz. 1240.

²⁰ Dz.U. nr 157, poz. 1240 ze zm.

²¹ Hotel „Górnik” w Bogatyni; obiekt byłego przejścia granicznego w Bogatyni; OSiR w Bogatyni; obiekt byłej strażnicy WOP w Porajowie.

²² Według stanu na 31 grudnia 2010 r.

²³ W wyniku adaptacji na cele mieszkalne obiektów byłego gimnazjum w Bogatyni, Gmina pozyskała 40 mieszkań na rzecz powodzian - zasiedlenie ww. lokali (40 rodzin/149 osób) nastąpiło w okresie styczeń-luty 2011 r., a poniesione wydatki na adaptację obiektów oświatowych na cele mieszkalne, wyniosły 2.086,5 tys. zł

2011 r. z budżetu państwa koszty najmu 41 lokali mieszkalnych wyniosły przy tym 82,3 tys. zł.

II.6.1. Oprócz ww. adaptacji pomieszczeń byłego Gimnazjum na mieszkania na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców miasta podjęto także realizację osiedla 100 budynków mieszkalnych (parterowych, niepodpiwniczonych w zabudowie bliźniaczej) oraz trzech budynków wielorodzinnych z 82 lokalami mieszkalnymi²⁴. Szacunkowe koszty (do końca 2012 r.) pierwszej z wymienionych inwestycji (wraz z uzbrojeniem terenu) wynoszą 48.440,0 tys. zł²⁵, a budowy do końca sierpnia 2012 r. domów wielorodzinnych - 12.384,8 tys. zł²⁶.

II.6.2. Zauważyć należy, iż znacząca część poszkodowanych w wyniku powodzi rodzin, bo 67, w tym 48 użytkujące w ramach pomocy powodziarom mieszkania zastępcze Gminy Bogatynia oraz 5 użytkujących do końca I kwartału 2011 r. mieszkania, których koszty najmu refinansowano z budżetu państwa, nie była zainteresowana uzyskaniem pomocy na remont lub odbudowę zalanego lokalu mieszkalnego i nie podjęła działań w tym zakresie.

II.6.3. Izba zwraca również uwagę, iż mimo upływu ponad 8 miesięcy od powodzi, w 43 zniszczonych lub uszkodzonych komunalnych lokalach mieszkalnych, których najemcy nie przystąpili do remontu lub odbudowy, nie rozpoczęto także prac remontowych, które finansowałaby Gmina Bogatynia, będąca właścicielem tych mieszkań.

Dotyczy to głównie lokali w budynkach o konstrukcji drewnianej przysłupowej, zaliczonych do zabytków kultury łużyckiej lub z elementami zabudowy łużyckiej, których szacunkowy koszt remontu znacznie przekroczy 100,0 tys. zł. Zauważyć w tym miejscu należy, iż w odniesieniu do budynków zabytkowych, potrzeba ich remontu lub odbudowy wynika dodatkowo z przepisów art. 5 pkt 2 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece

---

(wydatki te sfinansowano: środkami dotacji od innych jst – 818,8 tys. zł; środkami darowizn pieniężnych – 767,7 tys. zł oraz środkami z dochodów własnych Gminy – 500,0 tys. zł).

²⁴ W dniu 28 stycznia 2011 r. Gmina zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w Warszawie (BGK) umowę nr BS11-00106, o udzielenie finansowego wsparcia ze środków Funduszu Dopłat na zasadach określonych w m.in. w ustawie z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. - finansowe wsparcie do kwoty 4.896,9 tys. zł przeznaczone będzie na pokrycie części kosztów przedsięwzięcia polegającego na budowie budynku mieszkalnego w Bogatyni, przy ul. Skłodowskiej; w wyniku realizacji ww. zadania powstaną 82 lokale mieszkalne, wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu Gminy, przeznaczone do wynajęcia osobom, które utraciły lokal lub budynek mieszkalny na skutek powodzi z 2010 r.

²⁵ Planowane źródła finansowania: środki z dochodów własnych Gminy – 47.620,0 tys. zł (98,3%), dotacje od innych jst dla powodziar – 181,0 tys. zł (0,4%) i darowizny dla powodziar – 639,0 tys. zł (1,3%).

²⁶ Planowane źródła finansowania: dotacje ze środków Funduszu Dopłat (na podstawie umowy zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego) – 4.896,9 tys. zł (39,5%) i środki z dochodów własnych Gminy – 7.487,9 tys. zł (60,5%).

nad zabytkami²⁷ nakładającymi na właściciela obowiązek opieki nad zabytkami, m.in. przez prowadzenie w nich prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych. Jednocześnie przepisy art. 73 tej ustawy umożliwiają ubieganie się przez jednostkę samorządu terytorialnego o dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych, jak uszkodzone budynki w Bogatyni, do rejestru zabytków.

II.7. Gmina otrzymała znaczną ilość darów rzeczowych przeznaczonych dla osób poszkodowanych w wyniku powodzi, które były ewidencjonowane w Urzędzie – w ujęciu wartościowym – na kontach bilansowych²⁸, na podstawie dowodów ich dostaw. Do końca I kwartału 2011 r. pozyskano dary o łącznej wartości 1.732,9 tys. zł, z tego artykuły spożywcze - 508,3 tys. zł; środki higieny osobistej, artykuły chemii gospodarczej - 175,1 tys. zł; sprzęt AGD - 434,5 tys. zł; meble - 240,5 tys. zł; artykuły budowlane - 53,4 tys. zł oraz pozostałe - 321,1 tys. zł.

II.7.1. NIK negatywnie ocenia fakt, że nie zostały ustalone kryteria rozdziału darów (szczególnie sprzętu AGD, mebli).

Brak takich kryteriów – wg udzielonych przez Pana Burmistrza wyjaśnień – miał wynikać z zamiaru jednakowego traktowania wszystkich poszkodowanych, co jednak nie zostało potwierdzone w trakcie kontroli. Dary rzeczowe (poza artykułami spożywczymi, środkami higieny osobistej i artykuły chemii gospodarczej) rozprowadzane były w magazynie darów na podstawie list osób uprawnionych²⁹, zatwierdzonych przez kierownika OPS. Wprawdzie większości poszkodowanych dary te wydawano wg kolejności zajmowanej przez te osoby w ustawiających się kolejkach, jednak część sprzętu AGD (zakupionego z darowizn finansowych w październiku i listopadzie 2010 r. za 72,0 tys. zł³⁰), trafiła do wytypowanej uznaniowo przez Pana Burmistrza grupy 64 rodzin poszkodowanych w wyniku powodzi, z pominięciem magazynu wydawania darów. W złożonych w tej sprawie wyjaśnieniach Pan Burmistrz zapewniał, że obdarowane osoby pozostawały w ciężkiej sytuacji materialnej i w trudnym stanie emocjonalnym, więc nie były w stanie ustawić się w wielogodzinnej kolejce po dary wydawane z magazynu.

W ocenie NIK, powyższe postępowanie było nierzetelne, gdyż utrudniało jednakowe traktowanie wszystkich osób poszkodowanych i cechowało się uznaniowością. Ponadto, na przykładzie zapotrzebowania zgłoszonego przez powodzian na lodówki, kuchnie 4-palnikowe i pralki, ustalono, iż ww. potrzeby wg stanu na dzień 31 marca 2011 r., z uwzględnieniem sprzętu przekazanego powodzianom bezpośrednio przez Urząd (z pominięciem magazynu darów) oraz przez inne organizacje (PCK, Caritas), zostały zrealizowane, odpowiednio: w 79,6%, 53,9% i w 81,1 %, choć nadal (na dzień zakończenia kontroli) do dyspozycji Pana Burmistrza pozostawały

²⁷ Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.

²⁸ Zgodnie z obowiązującą w UMiG w Bogatyni polityką rachunkowości dary ewidencjonowano na kontach bilansowych, tj.: w 2010r. – konto 760-pozostałe przychody i koszty; w I kw. 2011r. – konto 761-pozostałe koszty operacyjne.

²⁹ Dotyczy osób poszkodowanych w wyniku powodzi, które pobrały zasiłek do 6,0 tys. zł.

³⁰ Pralki (37 szt.), lodówki (4 szt.), kuchenki (36 szt.) oraz czajnik elektryczny (1 szt.).

nieprzydzielone powodzianom dary³¹, tj.: pralki – 4 szt.; lodówki - 4 szt.; kuchnie gazowe czteropalnikowe – 7 szt.; wersalki – 5 szt.; meble kuchenne – 3 kpl.; meblościanki – 7 kpl.; szafy – 6 szt.

W ocenie NIK rzetelne działanie w zakresie rozdziału pomocy polegać powinno na stosowaniu zobiektywizowanych kryteriów, pozwalających także na uzasadnienie odmowy przydzielenia pomocy.

III. NIK pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości ocenia skuteczność funkcjonowania kontroli zarządczej nad szacowaniem szkód i wykorzystaniem przyznanych środków, a negatywnie niewdrożenie audytu wewnętrznego w Gminie Bogatynia.

III.1. Istniejące w Urzędzie mechanizmy kontroli zarządczej nie doprowadziły bowiem do wyeliminowania zasygnalizowanych w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości, przede wszystkim nierzetelnego określenia potrzeb na środki z budżetu państwa na wypłatę zasiłków celowych na wykonanie remontów/odbudowy uszkodzonych lokali mieszkalnych we wnioskach kierowanych do Wojewody Dolnośląskiego oraz zwłoki w powołaniu komisji weryfikujących wnioski poszkodowanych o zasiłki celowe do 20,0 tys. zł.

III.2. NIK ocenia negatywnie brak podejmowania udokumentowanych działań na rzecz wdrożenia audytu wewnętrznego, zdefiniowanego w art. 272 ustawy o finansach publicznych. Obowiązek wdrożenia audytu wewnętrznego powstał w Urzędzie co najmniej od 2007 r., bowiem zrealizowane w latach 2006-2010 wydatki Gminy³² przekraczały (w ujęciu rocznym) 40.000,0 tys. zł, tj. próg o którym mowa w § 2-4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 2006 r. w sprawie kwot, których przekroczenie powoduje obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych³³. Tymczasem do dnia zakończenia kontroli nie zatrudniono w Urzędzie audytora wewnętrznego.

Należy podkreślić, iż stosownie do obowiązującego od dnia 1 stycznia 2010 r. art. 18a ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych³⁴, zaniechanie prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostce sektora finansów publicznych do tego zobowiązanej, wskutek niezatrudnienia audytora wewnętrznego, stanowi czyn spełniający znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Zapewnienie rzetelnego ustalania potrzeb na dotacje umożliwiające wypłatę zasiłków na odbudowę lub remonty uszkodzonych albo zniszczonych budynków i lokali mieszkalnych.***
- 2. Podjęcie działań ukierunkowanych na odbudowę lub wyremontowanie zniszczonych lub uszkodzonych przez powódź komunalnych lokali mieszkalnych.***

³¹ Dotyczy darów „fabrycznie nowych”.

³² W latach 2006, 2007, 2008, 2009 i 2010 zrealizowane wydatki Gminy wyniosły, odpowiednio: 98.851,9 tys. zł, 108.936,8 tys. zł, 137.697,0 tys. zł, 136.275,5 tys. zł i 163.039,2 tys. zł.

³³ Dz.U. nr 112, poz. 763 (utrata mocy z dniem 1 stycznia 2011r.).

³⁴ Dz.U. nr 14, poz. 114 ze zm.

3. Zapewnienie skutecznego nadzoru nad działaniami MOPS w zakresie wypłaty zasiłków.

4. Zatrudnienie audytora wewnętrznego.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.